

Stanovisko a hlavní argumentace generálního ředitele ČRo René Zavorala ke kauze Janka Kroupy související s tématem hospodaření na pozemcích s nejasným vlastníkem

Praha, 31. ledna 2018

Při zhodnocení práce redaktora Janka Kroupy k tématu hospodaření na půdě s nevyjasněným vlastníkem jsem se opíral o několik nezávislých zdrojů. V konečném hodnocení mě zajímal především způsob zpracování kauzy ve vysílání ČRo a v psaném zpravodajství ČRo z hlediska dodržení novinářských standardů, které jsou ovšem nutnou normou pro každého žurnalistu pracujícího v médiu veřejné služby.

ČRo zadal k vypracování celkem tři analýzy. Dva zpracovatelské subjekty byly vybrány Analytickým a výzkumným oddělením ČRo. O výběr třetího subjektu mě požádala skupina redaktorů zpravodajství ČRo; jejich přání jsem vyhověl. K dispozici jsem tedy měl:

1. Analýzu zpracovanou společností Newton
2. Analýzu zpracovanou Institutem komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK
3. Analýzu zpracovanou na žádost vybraných zaměstnanců zpravodajství ČRo Karlem Hvižďalou.

Analýza Karla Hvižďaly bohužel nenaplnuje jak svojí formou, tak svým obsahem požadavky kladené na analytický výstup. Práce sice na začátku cituje některá ustanovení ZČRo a Kodexu, ale v závěrech neuvádí, nakolik byla naplněna nebo porušena. Je zarámována filozofickými úvahami a naplňuje spíše parametry esejistického žánru. Chybí zde jakákoliv metodika, zasazení do odborného rámce a odborného kontextu, materiál zcela postrádá kvantitativní část, nemluvě o absenci přehledných tabulek a grafů, které každou analýzu nutně musí doprovázet. Zpracovaný seznam literatury, který byl součástí zadání, je pak nedostatečný a bibliografické údaje jsou neúplné.

Pan Hvižďala bez jakéhokoliv rozboru a předeslané metodiky rovnou předkládá závěry analýzy. Práce se soustředí prakticky pouze na pořad Dvacet minut Radiožurnálu, přičemž autor neuvádí, proč k popisu daných věcí použil pouze tuto relaci. Ostatní příspěvky jsou opomíjeny s tím, že v nich nejsou obsažena žádná nová fakta, což neodpovídá základním principům, které je na vysílání ČRo třeba uplatňovat z hlediska objektivity, ověřování a vyváženosti.

Autor také zcela ignoruje rozdělení vysílání na publicistiku a zpravodajství, byť v úvodu své práce uvádí úryvky jak ze zákona o ČRo tak z Kodexu ČRo. Ke zpracování si přesto vybral pouze publicistický pořad, na který se vztahují jiná

pravidla než na zpravodajství, jak je uvedeno i v citovaném zákonu o ČRo a Kodexu ČRo. Zavádějícím dojmem tak působí už samotný titul Hvíždalovy práce „Analýza zpravodajství ČRo“.

Autor se – především ve specifikaci zadání - věnuje popisu toho, čeho se daná kauza fakticky týkala. Nezhodnotil zkoumaný jev z kvantitativního hlediska. Vzhledem k absenci metodiky a jasně stanovených postupů zkoumání je diskutabilní i jeho kvalitativní hodnocení – ať už jde o styl vedení rozhovoru, vytváření závěrů, nakládání s vyjádřeními jednotlivých respondentů, zasazení jednotlivých příspěvků do celkové zpravodajsko-publicistické časové linie.

Práce pana Hvíždaly tak bohužel neodpovídá na otázky, na něž chtěl ČRo získat odpovědi. Materiál je spíše subjektivním zamyšlením a úvahou nad stavem společnosti a žurnalistiky a citováním německých mediálních případů s velmi volnou analogií ke kauze hospodaření na pozemcích bez vlastníka.

Na rozdíl od práce pana Hvíždaly se analýza společnosti Newton vyznačuje obsáhlou částí věnovanou kvantitativní analýze. Její součástí jsou tedy přehledy s výčty příspěvků, s výskytem jednotlivých mluvčích atd. Naopak zde chybí analýza rámování obsahu a velmi nedostatečný prostor je věnován také kvalitativní analýze. Analýza se hlavně nevyrovnala se skutečností, jakým způsobem jednotliví mluvčí kauzu hodnotí. Ze závěrů Newtonu plyne, že variabilita zastoupení osobností byla pestrá - viz graf na str. 9. Analýza se ale nezabývá názorovými postoji, které byly jednotlivými typy mluvčích prezentovány. Například uvádí, že k problému se vyjádřili dva právníci. Bohužel zřetelně neuvádí, že oba zmínění právníci zastávali totožný názor.

Druhým problémem analýzy Newtonu je, že se ne zcela důsledně vyrovnala s rozdělením mediálního prostoru na samotné rozhlasové vysílání a články na webu iRozhlas.cz. Pro zjednodušení spojila oba mediální prostory do jednoho, aniž by vzala v potaz, že pro oba prostory, byť oba v gesci ČRo, platí jiná pravidla zejména z hlediska uplatňování povinností daných zákonem o provozování rozhlasového a televizního vysílání.

Dalším nedostatkem práce je, že nebere zřetel na to, kdy byly jednotlivé příspěvky zveřejňovány a spojuje je do jednoho časového období. Nepostihuje tedy fakt, že v první den zveřejnění kauzy redaktory ČRo se objevily v mediálním prostoru převážně příspěvky, které negativně hodnotily pouze společnost Agrofert.

Polemizovat se dá i se závěry hodnocení variability vyznění příspěvků, a to hlavně v hodnocení toho, co je a co není vyvážené nebo neutrální sdělení. Velmi diskutabilní je v této souvislosti zejména to, zda lze považovat za neutrální výrok prezentovaný jako tvrzení, že „Agrofert podle všech důkazů neoprávněně hospodaří na pozemcích, ke kterým nemá právní titul“. Analýza s tímto závěrem explicitně neoperuje, z jejího vyznění a rozvrstvení výroků na linii pozitivní/neutrální/negativní nicméně je možné tento fakt po zhodnocení celého kontextu vyvodit.

Pro posouzení daného zpravodajského tématu poskytla nejlepší východiska analýza zpracovaná Institutem komunikačních studií a žurnalistiky Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy, přestože i ona pouze obecně vyšla z právních zásad a vztah zjištěných skutečností ve vazbě na zákon o ČRo a Kodex ČRo dále nespécifikovala. Důkladně nicméně popisuje jak kvantitativní, tak kvalitativní jevy, činí z nich závěry, a to vše na základě přesně stanovené metodiky a odborného, jasné daného rámce. Pokud shrnu **její závěry**, plyne z nich toto:

Tematické agendě analyzovaných obsahů dominuje kontext neoprávněného hospodaření holdingu Agrofert, explicitně uvedený ve všech třinácti analyzovaných příspěvcích a necelé třetině výpovědí. Relativně často (25krát) byl sledovaný problém kontextualizován jako trestný čin.

Z hlediska aktérů, kteří dostali prostor k vyjádření, obsahoval analyzovaný soubor celkem 13 příspěvků (123 výpovědí, celková stopáž 38 minut 53 vteřin) odvysílaných na čtyřech stanicích ČRo ve dnech 28. a 29. listopadu 2017. Největší prostor ze všech externích aktérů dostal ministr zemědělství Marian Jurečka (13 výpovědí, celkem 4 minuty 29 vteřin), následuje agrární analytik Petr Havel (5 výpovědí, celkem 3 minuty 34 vteřin), advokát Václav Vlk (5 výpovědí, celkem 1 minuta 48 vteřin) a mluvčí Agrofertu Jan Pavlů (7 výpovědí, celkem 1 minuta 17 vteřin). Marian Jurečka i Petr Havel se ovšem objevují až v agendě druhého dne (29. listopadu). Specifickou (či nejednoznačnou) pozici mezi aktéry zaujímá redaktor ČRo Janek Kroupa, který v pořadu Dvacet minut Radiožurnálu vystupuje v roli hosta a spoluautora pořadu.

Analýza rámcování konstatovala použití pouze jednoho z mnoha dostupných rámců při reprezentaci všech sledovaných oblastí reprezentované problematiky. Provedená analýza rámců identifikovala řadu elementů, které mohou potvrzovat porušení principů nestrannosti, především (s využitím výše popsané typologie předpojatosti) výskyt tzv. propagandistických bias(es). Jedná se zejména o pořad Dvacet minut Radiožurnálu a související obsahy. *Konkrétní příklady viz analýza IKSŽ FSV UK.*

Popsané, provedenou analýzou identifikované problematické prvky, v použité typologii předpojatosti označované jako propagandistická předpojatost, jsou přítomny i v dalších analyzovaných obsazích, přičemž v těchto případech se jedná zřejmě o důsledek nedostatečného odstupu dalších redaktorů a jejich nekritického převzetí a další reprodukce sledovaných rámců a předpojatostí. *Konkrétní příklady viz analýza IKSŽ FSV UK.*

Na základě kvalitativní obsahové analýzy vysílání ČRo a souvisejících publikovaných článků byly identifikovány prvky indikující možná pochybení, a to u tematizace a výkladu události jako trestného činu. Redaktor Kroupa se v pořadu Dvacet minut Radiožurnálu také dopouští prohřešku proti presumpci neviny, když se vyjadřuje o „nepochybném výsledku soudu“, a to následovně: „My nejsme od toho, abychom tu trestnou činnost jaksi titulovali trestnou činností, to nepochybně na konci udělá soud, pokud k němu dojde“.

Kroupa má opět v pořadu Dvacet minut Radiožurnálu místy problémy vyjádřit se věcně, nestranně, odpovědi na otázky jsou jen obecně doložené. Přestože se opakovaně mluví o „řadě právníků a specialistů“ a je uváděno, že „ti právníci se vlastně shodují“ apod., jmenování a citování jsou stále pouze právníci dva, advokáta Petra Tomana či advokáta Václava Vlka. Autoři už ale neinformují, že v případě Petra Tomana jde o člena vůči ANO konkurenční ODS, v případě Václava Vlka pak údajně o právního zástupce jednoho zemědělce, který se společností Agrofert vede právní spor. Zejména ve druhém případě, je-li taková informace validní, jde o zásadní střet zájmu a o zásadní nesoulad s konkrétními ustanoveními Kodexu ČRo.

V příspěvcích z prvního dne je hodnocení postaveno na jednostranném výkladu dvou oslovených právníků. Až druhý den se v agendě objevují stanoviska a aktéři, kteří problém interpretují s odlišnou perspektivou (např. ministr zemědělství Marian Jurečka). Problém je také v práci se zdroji. Ve zkoumaných příspěvcích se vyskytuje nepřesné odkazování na zdroje (podle všech důkazů, řada právníků, oslovili jsme všechny, existují judikáty). Reportáže se první den (28. listopadu) věnovaly pouze holdingu Agrofert a osobě Andreje Babiše, až následující den je téma kontextualizováno jako problém rozsáhlejší (týkající se více subjektů) a složitější.

Práce nezávislých analytiků potvrdila moje pochybnosti o tom, že způsob zpracování daného tématu redaktorem Jankem Kroupou nebylo kvalitní a nesplňovalo vysoké standardy novinářské práce, na které musí ČRo jako médium veřejné služby dbát. Podotýkám, že právě způsob zpracování ve mně od počátku vzbuzoval pochybnosti. Nikdy jsem nezpochybňoval téma samotné, které považuji za závažné.

Kauza ve mně vyvolává i otázky další. Z mého pohledu analýzy neodpovídají na další podstatné věci, které mohou být sporné, například z trestněprávního hlediska. Oba právníci a ani příslušný investigativní redaktor či moderátoři se totiž nezabývali důsledněji otázkou společenské škodlivosti jednání (s výjimkou moderátora Pavlíčka, který si do publicistického pořadu Hospodaření zemědělců na cizí půdě dne 29.11.2017v 18.10 na ČRo Radiožurnál, přizval agrárního analytika Havla).

Obávám se, že jestliže tvůrci pořadů (s výjimkou moderátora Pavlíčka) neměli jiné kvalifikované informace o společenské nebezpečnosti jednání než od Havla, neměli, resp. nemohli veřejnosti zajistit zdroj objektivních informací a poskytnout jí tak všestranné a vyvážené informace, na podkladě kterých by mohla dojít k vlastnímu kritickému zhodnocení jednání.

Vadí mi rovněž, že Kroupa i moderátoři nijak nerozlišují podstatné rozdíly v jednání, spočívajícím v hospodaření bez právního důvodu na pozemcích a v jednání, spočívajícím v získání dotací a zcela nesprávně je slučují do závěru – kdo hospodaří na pozemku bez toho, že by k němu měl právní titul (byl vlastníkem či nájemcem) a čerpá na ně dotace, dopouští se trestného činu dotačního podvodu.

K takové kvalifikaci ale lze dospět pouze poté, když bude najisto postaveno, že subjekt v žádosti o poskytnutí dotace uvedl nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje

nebo podstatné údaje zamlčel. Z tohoto pohledu se mi jeví stanoviska právníků jako poněkud povrchní hodnocení bez znalosti a přihlédnutí ke všem relevantním skutečnostem. V žádné z dotčených příspěvků není explicitně veřejnosti podána informace o tom v jaké žádosti o dotaci a zejména jaký údaj byl uveden nesprávně nebo hrubě zkreslen nebo podstatný zamlčen.

S odvoláním na shora uvedené lze konstatovat, že v dotčených reportážích a příspěvcích nejsou uvedeny všestranné a relevantní informace, na základě kterých by veřejnost, mohla sama dospět k závěru, zda je či není pravdivé tvrzení, resp. konstatování jejich autorů, dalších oslovených osob vč. právníků, že se A dopustil Dotačního podvodu.

Tím spíše je pak nutno hodnotit jako zcela zavádějící stanovisko investigativního novináře Kroupy, že jedna třetina zemědělců by mohla být pozavírána za obdobné jednání, kterého se dopouští společnost Agrofert.

Zásadní otázkou, která však v žádném příspěvku nezazněla a nebyla zodpovězena, by mělo být: Proč a za jakým účelem se dotace poskytují a kdo a na základě jakých skutečností a údajů o ně může žádat, aby mu byly následně poskytnuty. A v neposlední řadě, i když to pro oprávněnost podání žádosti není rozhodující: Zda poskytnuté dotace byly užity k danému účelu.

Problém vidím také v nesouladu dotčených materiálů Janka Kroupy a jeho kolegů s požadavkem zákona o ČRo, který v §2 odst. 2 říká, že

- (2) Hlavními úkoly veřejné služby v oblasti rozhlasového vysílání jsou zejména a) poskytování **objektivních, ověřených, ve svém celku vyvážených a všestranných informací** pro svobodné vytváření názorů,

Je nutné se zeptat v souladu se zákonem: byly informace o pozemcích, na kterých hospodaří zemědělci bez právního důvodu, které získal posluchač Českého rozhlasu v 6:00 či 7:00, v 8:00 nebo 9:00 **objektivní a ve svém celku vyvážené?**

Pojem *objektivní* definuje slovník jako "*shodující se se skutečností, existující nezávisle na subjektivním mínění, chtění n. zájmu, faktický*"

Shodovala se informace v 6:00 se skutečností v té době známé autorovi reportáže?

Dle mého názoru nikoliv. Zdůraznění 1700 hektarů jednoho vlastníka z 300 tisíc hektarů pozemků není objektivní pohled. Zamlčení zbytku není objektivní. Posluchač si nemohl svobodně vytvářet názor. Mohl být manipulován.

Zároveň je nutné na příkladu této kauzy zdůraznit, že v rozhlasové žurnalistice není možné se vracet zpět a odkazovat na už vydané zprávy, neboť není v posluchačových možnostech nalézt v archivu předchozí zvuky. Poslech rádia neumožňuje zpětné listování historií. Nelze také přinášet informace na etapy. Z toho je zřejmé, že má-li být informace objektivní a vyvážená, **musí být objektivní a vyvážená v rámci jedné reportáže.** Tak je nutno interpretovat požadavky zákona i Kodexu. S tímto výkladem a požadavkem má zkušenost i ČRo, proti kterému bylo v

minulosti vedeno správní řízení. Výsledek lze shrnout těmito slovy: Má-li provozovatel vysílání naplnit zákonný požadavek objektivitu a vyváženosti poskytovaných informací (§ 31 odst. 2 ZRTV), musí zaznít relevantní informace v nezkrácené podobě v rámci té části vysílání, která tvoří samostatný a od ostatních částí vysílání oddělitelný celek zabývající se určitým tématem.

Medializace případu redaktorem Jankem Kroupou, která následovala po mé výtce, vyřčené na zasedání Rady ČRo v listopadu loňského roku, šla daleko za rámec obhajoby kvality práce zaměstnance. Měla naprosto neoprávněně skandalizační charakter vůči Českému rozhlasu jako nezávislému médiu veřejné služby. Dehonestovala bezdůvodně dobré jméno ČRo a způsob, jakým plní veřejnou službu. Redaktor při komunikaci s médií nehájil zásady Kodexu ani zákona. Choval se dle mého názoru egoisticky, bez špetky sebereflexe a tolik důležité objektivitu, která by měla být redaktorům veřejnoprávního média vlastní.

Bez komentáře pak ponechávám samotná urážlivá vyjádření, která pan Kroupa pronesl na moji adresu. Uvedu k tomu pouze to, že jako generální ředitel ČRo zodpovídám plně za chod tohoto média a je mojí prací i povinností dbát na to, aby vysílání ČRo bylo kvalitní a počínalo si v souladu s platnými zákony i Kodexem ČRo. Jako statutární zástupce nesu kromě jiného odpovědnost jak za obsah, tak i formu našeho vysílání. Tvrzení, že by se generální ředitel neměl zabývat obsahem vysílání je absurdní a nesmyslné. Ostatně, například zavedení úspěšných tematických týdnů ve vysílání ČRo jsem inicioval zrovna právě já a nezaznamenal jsem, že by to vzbudilo nějakou nevoli.

Jako generální ředitel jsem vždy hájil práci svých zaměstnanců – a nyní zdůrazňuji – hájil jsem ji vždy v oprávněných případech. Všichni, kdo navštěvují či poslouchají záznamy ze zasedání Rady ČRo, to musí dobře vědět. Nehodlám ale obhajovat práci, která byla objektivně nekvalitně odvedená a která obsahuje faktické chyby, což prokazuje jak nezávislá analýza Institutu komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK, tak mé další podkladové materiály shrnující mé konzultace s interními i externími právníky a mediálními odborníky.

Vůči zaměstnancům i veřejnosti jsem byl vždy otevřený – a proto hodlám být otevřený nejen, když chválím, ale také když kritizuji. Z nedostatků je totiž naopak třeba vyvodit důsledky a poučit se z nich. Budu tak mimo jiné iniciovat i školení, při kterém vedení Zpravodajství ČRo tuto kauzu ukáže našim redaktorům jako modelový případ, aby se z již uvedených nedostatků poučili. Zavírání očí nad případnými vlastními pochybeními a nekritické lpění na vlastní dokonalosti pak mohou být pro Český rozhlas výrazně kontraproduktivní a mohou vést k poklesu důvěryhodnosti rozhlasu veřejné služby.

Na samý závěr musím konstatovat, že kauzou Janka Kroupy k tématu hospodaření na půdě s nevyjasněným vlastním se již vyjádřil i další nezávislý orgán – Rada pro

rozhlasové a televizní vysílání. Na svém zasedání dne 23. 1. 2018 konstatovala – cituji: „V sérii zpravodajských příspěvků odvysílané dne 28. listopadu v časech 7:00:52 – 7:02:01, 8:00:53 – 8:01:50, 9:00:51 – 9:02:00, 12:01:05 – 12:02:07 a 18:01:48 – 18:02:53 hodin a dále též v pořadu Dvacet minut Radiožurnálu odvysílaném dne 28. listopadu v čase 17:05:36 – 17:23:59 hodin, které se zabývaly obhospodařováním pozemků s neznámým majitelem, došlo k nedostatečně objektivní prezentaci problematiky pobírání dotací na hospodaření na pozemcích bez právního důvodu, kdy vyjádření k této problematice získaná od nezávislých odborníků nebyla ověřena v souvislosti s platnou právní úpravou, dále že k vyjádření odborníků nebyla získána přímá reakce od společnosti AGROFERT, a.s.“ Zároveň RRTV požádala v této věci Český rozhlas o podání vysvětlení.

Pokud celou věc shrnu, dospěl jsem na základě názorů nezávislých odborníků i na základě vlastního zhodnocení k závěru, že kvalita veřejné služby v oblasti rozhlasového vysílání, kterou zveřejnil Český rozhlas 28. 11. 2017 ve zprávě, v reportážích, komentářích a rozhovorech o hospodaření na pozemcích s nejasným vlastnictvím, byla nedostatečná. Forma zpracování nebyla kvalitní, redaktor Janek Kroupa a kolegové, kteří s ním na tématu spolupracovali, neodvedli dobrou práci a nectili při ní důležité závazné standardy a normy média veřejné služby. Z celého případu je tak třeba vzít si poučení a seznámit s problematikými místy redaktory Zpravodajství ČRo, abychom podobným věcem mohli v budoucnu předejít. A opakuji, nikdy jsem nezpochybnil a nebudu zpochybňovat samotné téma kauzy. Z hlediska jeho významu a důležitosti ale mělo být zpracováno v daleko větší hloubce, v daleko širším kontextu a z hlediska formy mělo být daleko lépe uchopeno, aby si veřejnost mohla na věc dobře utvořit svůj vlastní názor. Zamlčení některých klíčových faktů, nedostatečně naplněná povinnost v oblasti identifikace zdrojů a další v tomto materiálu a v analýze IKSŽ FSV UK detekované problematické momenty by mohly být klasifikovány jako momenty, jež nejsou v souladu s požadavky Kodexu Českého rozhlasu a příslušných zákonných norem.

Závěrem je nutné konstatovat, že ani management ČRo, ani Rada ČRo kontrolou souladu JIŽ ODVYSÍLANÝCH reportáží a internetových materiálů s Kodexem a zákonem nezasahuje do tvorby či vysílání pořadů, jak praví § 8 odst. 4. zákona o ČRo.

Seznam všech paragrafů zákonů a bodu kodexu,

se kterými by mohly být předmětné texty/pořady/příspěvky v konfliktu/rozporu ¹

- **TYP A** – pravidlo/předpis spíše proklamativní, verdikt o konfliktu záleží na uchopení
- **TYP B** – pravidlo/předpis konkrétní, konflikt s ním zřejmý/vysoce pravděpodobný

Zákon č. 231/2001 Sb.: § 31 (2) oddělení názorů od informací² - **TYP A**

§ 31 (3) objektivita a vyváženost³ - **TYP A**

Zákon č. 484/1991 Sb.: § 2 (2) a) objektivita, vyváženost, všestrannost⁴ - **TYP A**

b) přispívání k právnímu vědomí⁵ - **TYP A/B**

e) rozmanitost názorů a směrů⁶ - **TYP B**

Kodex Českého rozhlasu: Preambule d) fórum, široké spektrum⁷ - **TYP A**

e) nestranné a nezávislé zpravodajství⁸ - **TYP A**

h) rozmanitost filozofických koncepcí⁹ - **TYP B**

1.3) prosazování obchodních nebo politických zájmů¹⁰ - **TYP B**

2.10) opravy podstatné chyby nebo nepřesnosti¹¹ - **TYP B**

6.3) pravé příčiny jevů, rozsah následků (publicistika)¹² - **TYP B**

6.6) přesnost a nestrannost, zjišťování a ověřování¹³ - **TYP B**

6.7) rozlišení mezi informací a soudem¹⁴ - **TYP B**

¹ resp. odpovědnost za pochybení dle 6.17.

² Názory nebo hodnotící komentáře musí být odděleny od informací zpravodajského charakteru.

³ zajistit, aby ve zpravodajských a politicko-publicistických pořadech bylo dbáno zásad objektivit a vyváženosti

⁴ poskytování objektivních, ověřených, ve svém celku vyvážených a všestranných informací pro svobodné vytváření názorů,

⁵ přispívání k právnímu vědomí obyvatel České republiky,

⁶ aby tyto programy a pořady odrážely rozmanitost názorů a politických, náboženských, filozofických a uměleckých směrů, a to s cílem posílit vzájemné porozumění a toleranci a podporovat soudržnost pluralitní společnosti

⁷ Představuje fórum pro veřejnou diskusi, v níž je možno vyjadřovat široké spektrum názorů a hledisek.

⁸ e) Poskytuje nestranné a nezávislé zpravodajství, informace, komentáře a analýzy.

⁹ Odráží rozmanitost filozofických koncepcí a náboženských vyznání ve společnosti, aby napomohl vzájemnému porozumění a toleranci a podporoval soudržnost mnohonárodnostní a multikulturní společnosti.

¹⁰ 1.3. Český rozhlas je povinen pečlivě posuzovat, zda pořady či jejich části nesměřují, ať již otevřeně nebo skrytě, k prosazování určitých obchodních nebo politických zájmů.

¹¹ 2.10 Český rozhlas i bez předchozího upozornění opraví podstatné chyby nebo nepřesnosti, kterých by se ve vysílání dopustil. Musí tak učinit neprodleně, jakmile je zjistí, je-li to možné ještě v příslušném vydání pořadu či bezprostředně po jeho skončení anebo v prvním příštím vydání pořadu. Při ochraně osob dotčených obsahem rozhlasového vysílání postupuje v souladu se zákonem o provozování rozhlasového a televizního vysílání.

¹² 6.3 Publicistické pořady Českého rozhlasu nabízejí především kritickou reflexi reality, musí zjišťovat pravé příčiny jevů a popsat rozsah následků. Publicistické pořady také dávají aktérům události příležitost vyjádřit argumenty, jimiž zdůvodňují své postoje. Při sledování vývoje demokratické společnosti je nezbytné uvádět investigativní publicistické pořady věnující se závažnému porušování zákona, korupci a ochraně práv a zájmů obyvatel.

¹³ 6.6 Ve zpravodajských a publicistických pořadech Český rozhlas dbá na přesnost a nestrannost, spočívající především ve zjišťování a ověřování skutečnosti.

¹⁴ 6.7 Český rozhlas striktně rozlišuje mezi informací zpravodajského charakteru (zprávou) a hodnotícím soudem (komentářem). Zprávou se rozumí informace o určitém ději nebo stavu obsahující zpravidla také informaci o postojích hlavních aktérů události, která je předmětem zprávy. Není dovoleno vydávat za zprávy pouhé

- 6.8) věcně správný obraz skutečnosti, zamlčení informace, potlačení aspektu¹⁵- **TYP B**
- 6.13) informování bez redaktorského názoru¹⁶- **TYP A/B/??**
- 6.14) hodnotící soudy jen čestné a bez manipulace¹⁷- **TYP B**
- 6.17) editoriální rozhodování dle Kodexu, odpovědnost šéfredaktor¹⁸- **TYP B**
- 18.1) stereotypy v popisování skupin¹⁹- **TYP B**
- 20.1) presumpce nevinny (člověka!)²⁰ ???
- 21.7) výhoda pro respondenta²¹- **TYP B**
- 21.10) pečlivý výběr odborníků²²- **TYP B**

tzn. 12-14 vysoce pravděpodobných/ nezpochybnitelných porušení zákona či kodexu (TYP B)
a 5-7 možných kolizí s obecnými pravidly (TYP A)

Nejzásadnější/nejzřejmější (asi):

- 1.3) pečlivé posuzování, zda prosazování obchodních nebo politických zájmů**
- 2.10) opraví podstatné chyby nebo nepřesnosti**
- 6.3) pravé příčiny jevů, rozsah následků (publicistika)**
- 6.8) věcně správný obraz skutečnosti, zamlčení informace,**
- 21.8) pečlivý výběr odborníků**

domněnky. Hodnotící soud vyjadřuje názory, postoje nebo pocity. Český rozhlas ve svém vysílání jednoznačně, pro posluchače zřetelně, odděluje zprávy od hodnotících komentářů. Zvláště není přípustné směřovat zprávu a hodnotící soud v jedné větě redaktora.

¹⁵ Zpráva musí být založena na zjištěných a ověřených údajích. Český rozhlas je při získávání a zpracovávání informací plně povinen zjistit a posluchačům zprostředkovat věcně správný obraz skutečnosti. V případech, kdy to není ze zbytku uskutečnitelné pro nemožnost opatřit si všechny informace, musí postupovat tak, aby se pravdě maximálně přiblížil. Zamlčení důležité informace nebo potlačení jejího podstatného aspektu je vždy hrubým porušením této povinnosti.

¹⁶ Redaktoři Českého rozhlasu si musí při vystupování ve zpravodajských a politicko-publicistických pořadech s výjimkou komentářů počínat tak, aby posluchač nemohl rozpoznat, jaký názor mají na věc, o níž informují. V komentářích, které obsahují osobní stanovisko autora, se nesmějí odchylovat věcně od skutečnosti.

¹⁷ Hodnotící soud je vždy subjektivní a není ze své povahy podrobitelný důkazu pravdy. To však Český rozhlas nezbavuje povinnosti zařazovat do vysílání zpravodajských a publicistických pořadů jen takové hodnotící soudy, které jsou prezentovány čestně a bez klamavé manipulace s fakty, jimiž má být hodnocení odůvodněno. Tato povinnost však nebrání zprostředkovat posluchačům hodnotící soudy aktérů události. V takovém případě Český rozhlas ponechá na posluchači, aby si učinil vlastní názor, zda aktéři události předkládají hodnotící soudy čestně.

¹⁸ Editoriální rozhodování ve stanicích se řídí především kritérii vyplývajícími z Kodexu. Za obsah zpravodajských a publicistických pořadů odpovídá šéfredaktor příslušné stanice.

¹⁹ Český rozhlas je povinen zdržet se stereotypů v popisování konkrétních skupin, respektive jejich příslušníků.

²⁰ Český rozhlas je povinen respektovat zásadu presumpce nevinny, z níž vyplývá, že až do pravomocného výroku o vině se na člověka hledí jako na nevinného... Český rozhlas má však vždy povinnost zdržet se výroků, jimiž by bylo na podezřelého, obviněného nebo obžalovaného pohlíženo, jako by již byl pravomocně odsouzen.

²¹ Český rozhlas nezajistí jednomu nebo více respondentům výhodu na úkor ostatních respondentů vystupujících v pořadu, zejména neumožní, aby se respondent vyjádřil poté, co mu bylo přehráno nebo v úplné podobě reprodukováno vyjádření jiného respondenta k tématu.

²² Český rozhlas přistupuje pečlivě k výběru odborníků vystupujících nebo citovaných v pořadech